

Schatkamers van **DE NOORDZEE**

'Wrakken in de Noordzee zijn het beschermen waard'. Dat claimt team Duik De Noordzee Schoon die in onze zee al vele scheepswrakken heeft ontdekt van verspeeld vistuig en andere troep. In het boek *Wrakken - schatkamers van de Noordzee* bundelen ze hun intrigerende verhalen samen en laten ze ons niet alleen de trieste, maar ook de mooie kant van ons grootste natuurpark zien.

Wrakken - schatkamers' van de Noordzee. Het is niet zo gek dat deze naam gekozen werd voor het boek. Honderden wrakken liggen voor onze kust op de zeebodem, die allemaal hun eigen verhaal vertellen. En het mooiste is nog wel dat er een zee aan leven is: vissen en kreeften zoeken er hun onderkomen, anemonen sieren de overgebleven scheepsresten. Her en der vind je nog porselein of een patrijspoort. Een heuse schatkamer. Team Duik De Noordzee Schoon (DDNZS) doet er alles aan om deze schatten te behouden. Eén van deze duikers is Annet van Aarsen, die de meeste verhalen van het boek schreef. De teksten worden geïllustreerd door foto's van de bekende fotografen Cor Kuyvenhoven en Peter Verhoog. Zij vertelt de reden waarom dit boek tot stand is gekomen. «In het boek willen we niet alleen de problemen van de Noordzee laten zien, maar ook hoe mooi ze is. Van de Noordzee weten we veel wat zich boven water afspeelt, maar niet eronder. We stippen met dit boek het probleem aan: onze grote wens is dat er iets gaat gebeuren.» Ben Stiefelhagen, initiatiefnemer van DDNZS en het boek, vult haar aan: «We zien de

Noordzee als een grauwe, vieze zee. Denk maar aan de zomer wanneer je tot je knieën in het water staat en je je voeten niet eens kunt zien. Maar wanneer je 30, 40 kilometer uit de kust gaat, heb je soms 15 tot 20 meter zicht! Dat heb je nergens in Nederland. Voor honderden kabeljauwen en kreeften is dit hun thuisbasis, maar er is nog zoveel meer! Dat moeten we beschermen.» Annet neemt je in het boek mee naar wrakken die voor de kust liggen. Haar favoriet is de Delft, die op een diepte van 27 meter ligt. «Het is voor veel wrakduikers een wrak van

niets. Dit lineschip is het oudste dat we in het boek beschrijven. De Delft was van hout en dat is grotendeels vergaan en verdwenen. Het is eigenlijk een zandbodem waar je op duikt. Maar je ziet nog planken, delen houtwerk, kanonnen en stenen liggen. Toch vind ik het een hele interessante en mooie plek door de geschiedenis die erachter zit en al het leven dat je daar vindt. Zo kwam ik eens een adderzeenaald tegen die je niet vaak ziet in het midden van de Noordzee. Harnasmannetjes en platvissen hebben hier ook hun thuis gevonden.»

Geen wrakduikboek

Bij alle tien de wrakken lees je over de historie en wat je kunt tegenkomen bij de duik. De beschreven schepen zijn gevarieerd

We stippen met dit boek het probleem aan: onze grote wens is dat er iets gaat gebeuren

- van kustvaarder tot passagiersschip, van vrachtschip tot kruiser - en voor een heleboel duikers goed bereikbaar. Favoriet van Ben is het 'oudje' de Elbe. Het ligt tussen de 30 en 40 meter diepte en het zicht is er fenomenaal. Op het 120 meter lange passagiersschip vinden de wrakduikers nog steeds bijzonder porselein en glaswerk. «Als je het boek openslaat, zie je gelijk een foto met een grote school kabeljauw. Deze is genomen op de Elbe. Alles is groot en hoog; het wrak steekt 6 meter uit het zand en wanneer je aan komt zwemmen, zie je echt een wrak liggen.

We hebben hier al veel schoongemaakt want er lagen enorme scheepsnetten waar veel dieren in verstrikt waren geraakt. Doordat de vissers steeds hebberiger worden, gaan ze dichterbij de wrakken om zoveel mogelijk te kunnen vangen.» Hoe deze vissers te werk gaan, kun je ook in het boek terugvinden. Ben benadrukt dat het zeker niet een wrakduikboek is, maar veel meer. DDNZS probeert met deze bundel hun passie over te brengen en wil duidelijk maken dat het zo niet langer door kan gaan. Een deel van de Noordzee is niet meer bewoonbaar door de

grote hoeveelheden rotzooi. Dat is waarom de DDNZS in het leven is geroepen, om de wrakken schoon te maken en redden wat er te redden valt van het onderwaterleven. Dat werk is soms best frustrerend. Annet: «Sinds ik meehelp met schoonmaken, valt het me pas op hoeveel troep er op de wrakken ligt. Ik zou met mijn buddy een funduik maken op de Leliegracht, een wrak van een kustvaarder, dat niet ver uit de kust ligt bij IJmuiden. We zagen een groot stuk want over het schip liggen waarin allemaal dode kabeljauw en krabben zaten. Ik had geen opbergzak bij me om het net in te stoppen en ook geen hefballon. Bij een schoonmaakduik weet je dat je iets aan de troep gaat doen, maar met een plezierduik is het gewoon frustrerend om dit zo aan te treffen.» In het boek lees je alles over het schoonmaakproject: welke actie ze ondernemen, hoe ze wrakken schoonmaken en wat net- en vistuigtrainingen inhouden. Een confronterende foto is die van een krab die hulpeloos aan een vislijn bungelt. Wekenlang was hij het slachtoffer van spookvissen en knokte voor zijn leven. Geheel verzwakt werd de krab uiteindelijk gered door een duiker van DDNZS, die vol

verbazing constateerde dat er zelfs een anemoon op het schild groeide.

Oases onder druk

De wrakken zijn naast een belangrijke schuilplaats, ook een kraamkamer voor het onderwaterleven. Zoals Ben het beschrijft: «Een wrak is net een oase in de woestijn. Vroeger hadden we kilometers oesterbanken, maar die hebben we nu helaas niet meer. Wanneer een schip vergaat, is dat voor veel mensen een ramp, maar voor de zee dient het

Info

Het boek *Wrakken - schatkamers van de Noordzee* is te bestellen op duiken.nl en duikdenoordzeeschoon.nl. Prijs: € 29,95. Inclusief DVD *Oases onder druk*. De AD Paul Fentener van Vlissingen Natuurprijs die de DDNZS afgelopen jaar won, is geheel geïnvesteerd in het boek. De opbrengst ervan gaat naar het team, om zo door te gaan met hun werk.

Je kan het team DDNZS ontmoeten op 5 en 6 februari tijdens Duikvaker 2011 in de Expo Houten.

Natuur onder water
Veel mensen hebben geen idee hoe mooi de Noordzee onder het wateroppervlak is.

Wanneer je 30 kilometer uit de kust gaat, heb je soms 15 tot 20 meter zicht! Dat heb je nergens in Nederland

als hard substraat en wordt een kunstmatig rif. De onderwaterflora- en fauna heeft zo een beschermde plek om te leven.» 'Wrakduiken in een notendop' is een hoofdstuk hoe je kunt trainen, welk materiaal je het beste kunt gebruiken en hoe je de beste duikcharter kunt kiezen. Maar moet je nu veel ervaring hebben om de Noordzee op te kunnen? Volgens Annet is dat niet nodig. «Je hoeft echt niet een doorgewinterde wrakduiker te zijn om daar een duik te maken. Uiteraard kan het er hard stormen en golven, maar als je mazzel hebt, is er nauwelijks deining en kun je zo de zee in.» De DVD *Oases onder druk* gemaakt door Klaudie Bartelink, zit standaard bij het boek en laat je met prachtige onderwaterbeelden de schoonheid van de Noordzee beleven. Annet: «Veel mensen vragen altijd wat ik er nu aan vind om in de Noordzee te duiken. Dat is ook waarom ik mijn ouders dit boek heb gegeven. Dat zoveel schoonheid gewoon in je achtertuin ligt, is echt uniek!»

Adderzeenaald

Annet had bij de Delft een unieke ontmoeting.

Arme ziel

Deze Noordzeekrab zat al een tijdje vast waardoor hij zelfs helemaal is begroeid.

